

Ἀρχαῖα
Ἑλληνικά

Grego 2º de BAC. Curso 24-25

IES EDUARDO PONDAL, COMPOSTELA

DEPARTAMENTO DE CLÁSICAS

Nome: _____

APUNTAMENTOS

REPASO DE MORFOLOGÍA

3ª DECLINACIÓN. PRONOMES

Analiza os seguintes sintagmas, sinalando a raíz dos sust. /adx. da 3ª declinación, ou traducíndoo e cambiándoo aos casos indicados

	Análise	Raíz	Cambio nº	Tradución
1. δίκαιου βασιλέως				
2. τὰ πάθη πάντα				
3. πολλῶν γενῶν				
4. ἐν τίνι οἰκία				
5. τίς;				
6. πατρὸς Διός			n.sg.	
7. μακρῶν τείχων				
8. οὐδεμία ἐλπίς			x. sg.	
9. μοῦ				
10. πάντας Ἕλληνας				
11. οὐδὲν κακόν			d. sg.	
12. τούτου σώματος				
13. τήνδε γυναῖκα δυστυχῇ				
14. εἰς τὴν πόλιν				
15. μέγα πρᾶγμα				
16. σὺ αὐτός				
17. ἡμῖν				
18. τῷ τέταρτῳ ἔτει				
19. οἱ ἀθάνατοι θεοί				
20. ὁ εὐγενὴς ἱερεὺς				
21. τὰ ἄλλα πάντα				
22. τὸ ἀσθινές ἄστυ				
23. αἱ ευδαιμόνες πόλεις				
24. τούτων τῶν ζῶων				
25. τάδε γλυκέα ἔπη				
26. τοῖς πένησι				
27. πολὺν χρόνον				
28. τὴν πᾶσαν γῆν				
29. κακὸν μέγα				
30. ταύτην κρίσιν				
31. ἐν τούτοις ἔργοις				
32. τοὺς ἐκείνους πολίτας				

COMPARATIVOS E SUPERLATIVOS

1. Separa morfolóxicamente os adxectivos identificando os formantes de comparativo ou superlativo, se os hai. Na análise morfolóxica; ademais do número, xénero e caso; indica en que grao está o adxectivo. Cambia o adxectivo de grao, de xeito que en cada sintagma aparezan os tres graos: positivo, comparativo e superlativo.

*Consulta o cadro dos comp. e superl. irregulares

	Separa en morfemas	Análise morf.	Cambio de grado	Tradución
1. τιμιώτερα ἢ ἀλήθεια				
2. τοὺς ἄριστους				
3. τῶν ζῶων κακίωνων				
4. πάντα τὰ βέλτιστα				
5. πόλιν μεγάλην καὶ εὐδαίμονα				
6. οἱ ἄνθρωποι κρείττονες				
7. γυνή μελάντερα				
8. τὰ ἔπη γλυκίονα				
9. βούς χρησιμώτατους				
10. Οἰδίποδα ¹ σωφρονέστερον				
11. κάλλιστην νύκτα				
12. τοῖς νεωτέροις				
13. αἱ χείρισται πόλεις				
14. οἱ πρεσβύτεροι				

¹ Οἰδίπους, -ποδος ὁ: Edipo

ANALIZA E TRADUCE FORMAS VERBAIS-TEMA DE PRESENTE

Identifica o modo e a voz das seguintes formas verbais. Nunha segunda volta identifica tamén o tempo, a persoa e nº e tradúcea

	modo	voz	per/n	tempo	Traducción	Verbos empregados
1. λύοιμι						ἀγαπάω: amar ἀτυχέω: ser desgraciado βουλεύω: aconsellar βούλομαι: querer γελῶ: rir δηλόω: mostrar δοκέω: crer εἰμί ἐρωτάω: preguntar ἔχω κελεύω: ordenar κυβερνάω: gobernar κωλύω: impedir λέγω λύω: desatar νικάω: vencer ὁράω: ver παιδεύω: educar ποιέω: facer τίω: honrar φαίνω: aparecer φιλέω: amar, querer
2. ἔχη						
3. βουλεύετω						
4. ἀγαπῶης						
5. ἐτίοντο						
6. τιῶσιν						
7. ποιεῖν						
8. παιδευόμενῳ						
9. νικᾶν						
10. ὦ						
11. κωλέσθαι						
12. βουλεύου						
13. φαίνεται						
14. βουλόμεθα						
15. φαίνοιεν						
16. ἐκέλευες						
17. παιδεύοισθε						
18. ἐβουλόμεν						
19. ὄντων						
20. γελῶντα						
21. εἶναι						
22. ἐρωτῶνται						
23. φιλοῦμεν						
24. εἷς						
25. δηλοῦν						
26. παιδεύησθε						
27. ποιοῦμεν						
28. ποιοίης						
29. ἐποίουν						
30. δοκεῖ						
31. γελᾷ						
32. λύομαι						
33. ἡτύχεις						
34. λύοντα						
35. λύονται						
36. λεγόμενοι						
37. λεγώμεν						
38. δηλοῖ						
39. δηλοίη						
40. ὀρῶμεν						
41. ἐκυβέρνα						

Analiza as seguintes formas verbais e tradúceas. Algunas son formas nominais, polo que no recadro persoa-nº debes poñer caso, nº e xénero, se son participios; e deixalo baleiro se son infinitivos.

☛ Hai moitos **aoristos segundos** e verbos compostos de preposición. No primeiro recadro debes poñer o enunciado separando a súa raíz e o preverbio (preposición) se o hai.

	Raíz-Enunc.	Análise	tradución
1. ἄκουσον			
2. ἐκβαλεῖ			
3. αἶνεσαι			
4. παρέξομαι			
5. δόξειαν			
6. ὑπεικάθοιμι			
7. ζῆν			
8. ὑποδέχονται			
9. συστρατευσάμενοι			
10. ἐδέξαντο			
11. ἔλυθην			
12. ἐβούλευσα			
13. μου λεγόντος			
14. ἥξεις			
15. τὰ παρόντα			
16. ἀκούσατε			
17. ἐποίει			
18. συγγράψαι			
19. ἀκουθεῖς			
20. ἐφθόνησα			
21. ἔσται			
22. θρέψονται			
23. ἀπεῖχον			
24. ὑπῆγον			
25. πείση			
26. ἴσθι			
27. ἀπολογήσασθαι			
28. συνέπραξεν			
29. ἐξήλθες			
30. παραβάς			
31. σοι ζῶντι			
32. ἠρέθησαν			
33. εἰδότες			
34. ἐκοιμήθη			
35. κρατήσαντες			
36. δοκοῦσιν			
37. ὑφηγεῖται			
38. βασιλευθεῖεν			
39. ἀνήχθη			
40. ἡγγειλαν			

ANALIZA E TRADUCE A SEGUINTES FORMAS VERBAIS (pres., impf., aor., perf. ind. activos, medios e pasivos)

	Raíz -enunciado	Análise	Tradución
1. γίνονται			
2. εἶχετε			
3. ἡσυχάζοντο			
4. βουλευόμεν			
5. βουλόμεθα			
6. ἄξομεν			
7. πιστευθήσονται			
8. ἦσθα			
9. ἔξω			
10. ἤρχεσθε			
11. ἐγίγνου			
12. ἐσμέν			
13. ἐλύον			
14. κλέψομεν			
15. ἀνεβαίνομεν			
16. ὑπήρχεν			
17. ἔσομαι			
18. ἔλυθην			
19. ἐππηγγέλλον			
20. ἀκούσεται			
21. λέγονται			
22. βούλεσθε			
23. λέξεται			
24. παιδεύσει			
25. συνεγεύγοντο			
26. δειφθείρομεν			
27. ἐλπίσει			
28. πράξεις			
29. κελευθήσεσθε			
30. ἡξίωσα			
31. συμβεβουλεύκατε			
32. βλέψει			
33. ἐκόλασα			
34. ἐπαιδεύθησαν			
35. ἐμίσησαν			
36. ἤκουθη			
37. πεφύκασιν			
38. γυμνάσετε			
39. τεθεραπεύκας			
40. κεχρίκασι			
41. ἐστράτευκεν			
42. δεδάκρυκεν			

Analiza e traduce as seguintes formas verbais (verbos en -μι)

(separa en morf.)	Enunciado	Análise	Tradución
1. προτίθεμεν			
2. προδιδῶσι			
3. ζευγνύναι			
4. ἔθηκε			
5. ἐστάθην			
6. δοῖεν			
7. δοθῆναι			
8. ἦκα			
9. εἰκέναι			
10. προδίδωσι			
11. τιθῇ			
12. θῶ			
13. ιστάναι			
14. ἰέμην			
15. θεῖσα			
16. δοθέντες			
17. δίδωσο			
18. ἔστης			
19. ιστάς			
20. διδόντα			
21. σταθῆναι			
22. δόν			
23. ἔδωκα			
24. ἰέναι			
25. διατέθηκα			
26. ἀποθέσθαι			
27. ἀπέδοτο			
28. πηγνυς			
29. ἐκδούς			
30. θές			
31. καταθήσεσθαι			
32. συνεῖναι			
33. συνιέναι			
34. ἔθου			

NORMAS PARA UN BO USO DO DICCIONARIO GREGO-ESPAÑOL

(DICCIONARIO GRIEGO-ESPAÑOL VOX, J. PABÓN DE URBINA)

1. Para poder traducir textos gregos, ademais dun dicionario, é imprescindible un coñecemento básico da gramática grega:

- desinencias nominais (declinacións)
- as desinencias verbais
- formación dos nominativos na 3ª declinación
- características temporais e modais dos verbos, especialmente o aumento e reduplicación.

2. Antes buscar unha palabra, temos que tentar analizala morfoloxicamente e ter claro que clase de palabra é aquela que queremos buscar: substantivo, adxectivo, verbo, adverbio. Para elo debemos separala en morfemas e ver cal é a súa raíz, para deducir o seu enunciado

3. Coñecer as **abreviaturas** máis usuais que están ao comezo do dicionario: ac. (acusativo) F. (formas dun verbo), imp. (imperativo), impf (imperfecto)...

4. Algunhas destas abreviaturas refírense aos diferentes **dialectos gregos**:

át.: ático (dialecto de Xenofonte)

ép.: épico (dialecto de Homero, basicamente xonio)

dór.: dórico (dialecto ausente nos textos de 2º de BAC)

jón.: xonio

N.T.: Novo Testamento

Os textos a traducir están en dialecto ático (no que se basea a lingua estándar ou κοινή), pero algunha indicación doutro dialecto pode sernos útil.

Ex.: λίπον: aor. ép. de λείπω, aoristo épico é o usado por Homero, que frecuentemente non leva o aumento. Ou sexa, o aoristo sería ἔλιπον. A forma λίπον permítenos identificar o tema de aoristo (2º) dun xeito rápido.

5. Non deben confundirse os significados (en letra redonda) coas explicacións gramaticais (en letra cursiva). Ex.: μέν PARTÍCULA ciertamente [...] y *tamb.* antes

explicación

6. Cando unha palabra ten distintos usos ou acepcións, cada un deles sinálase con ||

Ex.: ὥς ADV. *de modo y de comparación* como [...] || CONJ. *en oraciones....*

7. **Substantivos e adxectivos**: sepárase a desinencia. Se a desinencia é da 3ª declinación, pénsase a que grupo pode pertencer:

- Ex.: τοῖς ἔπεσιν → ἔπε-σι-ν é un dat. pl. masc ou neutro. A raíz remata en -ε, non pode ser tema en oclusiva velar ou labial, nin líquida, nin -ντ-, nin diptongo. No dicionario tentamos buscar un substantivo da 3ª decl. con raíz ἔπε-. Non atopamos *ἔπες (tema en dental *ἔπες, -ετος), nin *ἔπην (tema en nasal *ἔπην, -ενος), nin *ἔπης (adx. tema en silbante *ἔπης, -ες), nin *ἔπις (tema en vogal *ἔπις, ἔπεως)... A única opción que queda son os temas en silbante variables -ος/-εσ-, que son substantivos neutros, polo que debemos buscar ἔπος, -ους τό.

- Cando se trata de substantivos irregulares ou polirrizos, o dicionario soe indicar o enunciado.
Ex: τὰ ὦτα → ὦτ-α é un nom./ac. pl. neutro. No dicionario atopamos ὦτα *nom. pl de οὖς*.

8. **Verbos:** sépanse os diferentes elementos morfolóxicos comezando polo final (desinencia persoal, vogal temática, sufixo modal, sufixo temporal, raíz, aumento/reduplicación, preposición).

- Ex: ἀπέθανεν → ἀπ-ε-θαν-ε-ν (-ν eufónica, -ε- vogal temát., -θαν- raíz, -ε- aumento, ἀπ- preposición). Podería tratarse dunha 3ª pers sg. dun impf. activo e trataríamos de buscar un verbo sen aumento *ἀπο-θάνω, que non aparece no dicionario. Neste caso debemos **buscar o verbo sin preverbio ou preposición:** unha raíz θαν-, ou mellor aínda co aumento ἐθαν-. Atopamos formas como θανέειν, que nos remiten a θνήσκω, e con aumento atopamos ἔθανον *aor. 2ª de θνήσκω*. Unha vez localizado o verbo, **buscámolo de novo co preverbio ἀπο-** θνήσκω.

- É posible que non fagamos unha correcta separación de morfemas.

Ex: ἐπέφερον → ἐ-πεφερ-ο-ν. Podería tratase dun impf. activo e trataríamos de buscar un verbo *πεφέρω, que non atoparíamos. Temos que buscar outra posibilidade de análise: ἐπ-ε-φέρ-ο-ν, que sería tamén un impf. activo dun verbo ἐπι-φέρω, que si aparece no dicionario.

- Ao final dos significados dos verbos aparece un apartado **F.** (formas): no que se indica a 1ª persoa de sg. dos diferentes tempos, infinitivos ou outras formas que poidan ser irregulares.

- É importante ter en conta os complementos que aparecen na frase para elixir un correcto significado:

Ex.: ἔχω TRANS. tener | INTR. estar, ser

Ex.: ἀκούω oír, escuchar (*algo ac.o gen.*)

A voz ou o tempo do verbo tamén poden implicar significados distintos.

Ex.: πείθω convencer | MED. obedecer | PERF. estar convencido.

9. Para **elixir o correcto significado** dunha palabra temos que ter en conta o contexto. É convinte deixar sinaladas no dicionario as palabras máis polisémicas e volver revisar o significado cando teñamos unha tradución aproximada.

- Hai que ter en conta que o dicionario VOX coloca en primeiro lugar o significado máis etimolóxico da palabra, que non sempre é o máis común.

Ex.: νομίζω acostumar (< νόμος: lei, costume), cando o significado máis frecuente é “crer, considerar”.

- O dicionario traduce bastantes frases feitas, que utilizaremos si coincide co que temos no texto.

Ex.: ἔρχομαι εἰς λόγους: entrar en conversación (*lit. “ir ás palabras”*)

10. **Preposicións:** todas teñen un primeiro apartado como adverbio (ADV.) que non encontraremos nunca nos nosos textos. Os seus significados aparecen clasificados segundo o caso co que funcionen. Deberemos ler só o apartado que nos interese. Moitas veces podemos atopar frases feitas con determinados substantivos.

REGRAS DE TRANSCRICIÓN DO GREGO AO GALEGO E CASTELÁN

Para transcribir unha palabra grega substitúense as letras do alfabeto grego polas do alfabeto latino tendo en conta as seguintes regras:

1. **ά-** (espíritu áspero en vocal inicial) > h- Ex: **ύπό** > hipo- (hipoteca, hipocentro...)
2. **αι** > e. Ex: **παιδαγωγός** > pedagogo
3. **γε, γι, γυ** > xe, xi, xi *gal* / ge, gi *cas*. Ex: **ἄγγελος** > ánxel, ángel
4. **ει** > i. Ex.: **εἰρήνη** > Irene (paz)
5. **-ευσ** > -eo. Ex: **Ὀδυσσεύς** > Odiseo
6. **ζ** > za, ce...Ex: **ζώος** > zoo- (zoológico)
7. **η-, -η-** > e. Ex.: **ἥλιος** > helio-, **δημοκρατία** > democracia
8. **-η** > -a. Ex: **αὐλή** > aula
9. **θ** > t (th noutras linguas). Ex: **θεός** > teo- (teoloxía, teocentrismo...).
*En raras ocasións mantense o sonido [θ] (za, ce...) Ex: **αἰσθητικός** > escético.
(Pódese atopar th en algúns cultismos de pouco uso e noutras linguas)
10. **ιε-** > xe- *gal.* / ge- *cas*. Ex: **ιερογλυφικός** > xeroglífico, jeroglífico.
En rexistros moi cultos **ιε-** > hie-. Ex: **ιερατικός** > hierático
11. **κε, κι, κυ** > ce, ci, ci. Ex: **κύκλος** > ciclo
12. **λλ** > l. Ex: **Ἑλλάδα** > Hélade
13. **ξ** > x [ks]. Ex: **ξένος** > xenofobia (*gal. e cas*).
*Nalgún nome propio **ξ** > x (ks) *gal.*, j *cas*. Ex: **Ξενοφών** > Xenofonte, Jenofonte.
14. **οι** > e. Ex: **οἶκος** > eco- (ecoloxía, economía...)
15. **-ος** > -o. Ex: **αὐτόνομος** > autónomo
16. **ου** > u. Ex: **μουσα** > musa
17. **-τια, -τιον, -τιος** > -cia, -cio. Ex: **δημοκρατία** > democracia; **Παγκράτιον** > Pancrácio
18. **υ** > i . Ex: **συμφωνία** > sinfonía (y noutras linguas)
19. **χ** > ca, que... (ch noutras linguas). Ex: **χρόνος** > crono- (cronómetro, cronológico...)
20. **φ** > f. Ex: **φυσικός** > físico (ph noutras linguas)

Etimoloxías gregas

Listaxe de termos obxecto de exame en selectividade e nos exames do curso

Termo grego	Base	Significado	Exemplos suxeridos
αἴρ, ἀέρος	aero-	aire	aerofaxia, aerolito
αἷμα, αἷματος	hemo-, hemat-	sangue	hemoglobina, hematoloxía
ἄλγος, -ους	algo-, -alxia	dolor	neuralxia, algofobia, nostalxia
ἀνήρ, ἀνδρός	andro-, -andria	home	androloxía, poliandria
ἄνθρωπος, -ου	antropo-	ser humano	antropoloxía, antropófago
ἀντί	anti-	contra, oposto a	antípoda, antítese
ἀρχαῖος, -α, -ον	arc-, arqu-	antigo	arcaico, arqueoloxía
ἀρχή, -ῆς	arqui-, arque-, archi-, -arquía	poder, principio (indica superioridade)	arquitecto, arquetipo, archiduque
ἀστήρ, -έρος	aster-, astro-	astro, estrela	asteroide, asterisco
αὐτός, -ή, -ό	auto-	un mesmo, si mesmo	autoestima, autoadhesivo
βαρύς, -εῖα, -ύ	bari-	pesado, grave	barítono, barómetro
βιβλίον, -ου	biblio-	libro	biblioteca, bibliófilo, bibliografía
βίος, -ου	bio-	vida	bioloxía, microbio
γάμος, -ου	-gamia	matrimonio	endogamia, poligamia
γαστήρ, τρός	gastr-, gaster-	estómago	gastronomía, gastralxia, gastroscopia
γένος, -ους	xen-, -xenia	orixe	xenealoxía, oroxenia
γέρων, -οντος	xeron-, xeront-	ancián	xeropsiquiatría, xerontocracia
γῆ, -ῆς	xeo-	terra	xeografía, xeoloxía, xeometría
γνώσις, -εως	gno-	coñecemento	agnóstico, gnoseoloxía
γράμμα, -ατος	grama-, gramat-	escrito, letra, debuxo	cardiograma, gramática, pentagrama
γράφω	graf-, grafía	escribir	grafoloxía, fotografía

Termo grego	Base	Significado	Exemplos suxeridos
γυνή, γυναικός	xine-, xineco-	muller	xinecocracia, xinefobia
δέκα	deca-	dez	decámetro, decalitro
δέρμα, -ατος	derma-, dermat-	pel	dermatoloxía, dermoprotector, paquidermo
δῆμος, -ου	demo-	pobo	democracia, demografía
διδάσκω	didac-	ensinar	didáctica, autodidacta
δρόμος, -ου	dromo-	carreira, pista	hipódromo, aeródromo
δύναμις, -εως	dinam-	forza	termodinámica, dinamómetro
δυσ-	dis-	difícil, malo	disfonía, dislexia
δώδεκα	dodeca-	doce	dodecaedro, dodecágono
ἔδρα, -ας	-edro	base, asento	icosaedro, hexaedro
εἶδος, -ους	-oide	visión, aspecto, forma	antropoide, asteroide
εἰκών, -όνοϛ	icon-	imaxe	iconoclasta, iconografía
ἑκατόν	hecato-, hecto-	cen	hecatombe, hectolitro
ἔνδον	endo-	dentro	endogamia, endocardio
ἐννέα	enea-	nove	eneágono, eneasílabo
ἐντέρον, -ου	enter-	intestino, tripa	gastroenterite, disentería
ἕξ	hex-	seis	hexágono, hexaedro
ἔξω	exo-	fóra	exogamia, exocardio
ἑπτά	hept-	sete	heptágono, heptasílabo
ἐργον, -ου	ergo-, -urxia, - urgo/a	traballo	ergofobia, metalurgia
ἔρως, -ωτος	ero-, erot-	amor	eróxeno, erotomanía
ἕτερος, -α, -ον	hetero-	distinto	heterosexual, heterónimo
εὖ	eu-	ben, bo, fácil	eufonía, euforia

Termo grego	Base	Significado	Exemplos suxeridos
ζῶον, -ου	zoo-	animal, ser vivo	zoofilia, zooloxía
ἥλιος, -ου	helio-	sol	heliocéntrico, heliotropismo
ἡμι-	hemi-	metade	hemisferio, hemialxia
θάνατος, -ου	tanato-	morte	tanatorio, tanatopraxia
θεός, -οῦ	teo-	deus	teoloxía, teocracia, Teodoro, Doroteo
θεραπεία, -ας	terap-, -terapia	coidado, tratamento	terapéutico, hidroterapia, fisioterapia
θερμός, -ή, -όν	termo-	quente	Termópilas, termómetro
θήκη, -ης	-teca	depósito	biblioteca, hemeroteca
ιατρός, -οῦ	iatro-, -iatria	médico	iatrofobia, pediatria, psiquiatria
ἵππος, -ου	hipo-	cabalo	hipopótamo, hipódromo
ἴσος, -η, -ον	iso-	igual	isóscele, isoterma
κακός, -ή, -όν	caco-	malo	cacofonía, cacografía
καλός, -ή, -όν	calo-, cali-	fermoso	caligrafía, calocéfalo
καρδία, -ας	cardi-	corazón	cardialxia, cardiopatía, miocardio
κεφαλή, -ῆς	cefal-	cabeza	cefalalxia, encéfalo, cefalópodo
κόσμος, -ου	cosmo-	orde, mundo, adorno	cosmoloxía, cosmonauta, cosmopolita
κράτος, -ους	-cracia	forza, dominio, poder	democracia, aristocracia
κρύπτω	cripto-	ocultar	criptografía, encriptar
κύτος, -ους	cito-	celda, célula	citoloxía, leucocito
λευκός, -ή, -όν	leuco-	branco	leucocito, leucemia
λίθος, -ου	lito-	pedra	monolito, litografía
λόγος, -ου	logo-, -logo, -loxía	palabra, relato, tratado	logógrafo, filólogo, astroloxía
μακρός, -ά, -όν	macro-	grande	macrocéfalo, macrocosmos

Termo grego	Base	Significado	Exemplos suxeridos
μαντεία, -ας	-mancia	adivisión	quiromancia, cartomancia
μέγας, μεγάλη, μέγα	mega-, megal-	grande	megafonía, megalópolis
μέσος, -η, -ον	meso-	medio, en medio	Mesopotamia, mesoderme
μέτρον, -ου	metro-, -metría	medida	metroloxía, termómetro, xeometría,
μικρός, -α, -όν	micro-	pequeno	microcéfalo, microcosmos
μόνος, -η, -ον	mono-	un, único	monolito, monarquía
μορφή, -ῆς	morfo-	forma	morfloxía, antropomorfo
μῦθος, -ου	mito-	relato	mitoloxía, mitografía
ναῦς, νεώς	nau-	nave	náutico, naumaquia
νέος, -α, -ον	veo-	novo	neolítico, neoloxismo
νόμος, -ου	nomo-	lei, regra	astronomía, autonomía, economía
ὀδούς, -όντος	odont-, -odonte, - oncia	dente	odontoloxía, odontalxia, mastodonte, ortodoncia
οἶκος, -ου	eco-	casa	economía, ecoloxía
ὀκτώ	octo-, octa-	oito	octópodo, octaedro
ὀλίγος, -η, -ον	oligo-	pouco	oligarquía, oligofrenia
ὅμοιος, -α, -ον	homeo-, homo-	igual	homofobia, homónimo
ὄνομα/ὄνυμα, -ματος	onoma-, onomat-, -onima	nome	onomástica, onomatopea
ὀρθός, -ή, -όν	orto-	recto, correcto	ortografía, ortodoncia
ὄρος, -ους	oro-	montaña	orografía, oroxénese
ὀστέον, -ου	osteo-, -ostio	óso	osteopatía, osteoporose, periostio
ὀφθαλμός, -οῦ	oftalmo-	ollo	oftalmoloxía, oftalmoscopia
πάθος, -ους	pat-, -patía	sufrimento, doenza, experiencia	patoloxía, patético, simpatía, telepatía
παῖς, παιδός	ped-	neno	pediatría, pedagogía

Termo grego	Base	Significado	Exemplos suxeridos
παλαιός, -ά, -ον	paleo-	antigo	paleolítico, paleocristián
πᾶς, πᾶσα, πᾶν	pan-, panto-	todo	pandemia, panteón
πέντε	penta-	cinco	pentadactílico, pentasílabo
περί	peri-	arredor	perímetro, pericardio
πνεῦμα, -ματος	pneuma-/neuma-	sopro, aire	pneumático, pneumonía
ποιέω	poe-, -pea	crear	poética, onomatopea
πόλις, -εως	poli-, -pole	cidade	metrópole, acrópole
πολύς, πολλή, πολύ	poli-	moito	poligamia, polícromo
ποταμός, -οῦ	potamo-	río	potamoloxía, hipopótamo, Mesopotamia
ποῦς, ποδός	pod-	pé	podoloxía, podómetro trípode
πρῶτος, -η, -ον	proto-	primeiro	protomártir, prototipo
πῦρ, πυρός	pir-	lume	piroclasto, pirómano, piromancia
ῥίς, ῥινός	rin-	nariz	rinite, rinoplastia, rinoscopia
σάρξ, -κός	sarc-	carne	sarcófago, sarcoma
σῆμα, -ατος	sema-, -semia	sinal, significado	semáforo, polisemia
σκοπέω	-scopio, -scopia	mirar, observar	periscopio, endoscopia
στόμα, -ατος	estoma-, estomat-	boca	estoma, estomatólogo
σφαῖρα, -ας	esfer-, -sfera	esfera	esferómetro, litosfera, atmosfera
σῶμα, -ατος	soma, somat-	corpo	somático, psicosomático, cromosoma
ταχύς, -εῖα, -ύ	taqui-	rápido	taquicardia, taquigrafía
τέτταρες	tetra-	catro	tetraedro, tetraloxía
τέχνη, -ης	tecn-, -tecnia	arte, habilidade	tecnoloxía, tecnocracia, mnemotecnica
τῆλε	tele-	lonxe	telescopio, teléfono

Termo grego	Base	Significado	Exemplos suxeridos
τομή, -ῆς	tomo-, -tomía	corte	tomografía, anatomía
τόνος, -ου	tono-	ton, acento	tónico, oxítono
τόπος, -ου	topo-	lugar	topoloxía, toponimia
τραῦμα, -ατος	trauma-, traumat-	ferida	trauma, traumatoloxía
τρεῖς	tri-	tres	triloxía, trípode
τροφή, -ῆς	trof-, -trofia	alimento	trofoloxía, hipertrofia, atrofia
ὔδωρ, ὕδατος	hidro-	auga	hidroloxía, hidrocefalia, hidrosfera
ὑπνος, -ου	hipno-	sono	hipnose, hipnoterapia
φάγομαι	-fago, -fagia	comer	antropófago, aerofagia, disfagia
φαίνω	fan-	mostrar	fantasma, diáfano
φέρω	fer-, -foro	portar, levar	feromonas, fósforo, cromatóforo
φίλος, -η, -ον	filo-, -filia	amigo, afeccionado	zoófilo, hemofilia
φόβος, -ου	fobo-, -fobia	medo, temor	fobia, hidrofobia, fotofobia
φύσις, -εως	fisi-, -física	natureza	fisioterapia, fisioloxía, física, metafísica
φωνή, -ῆς	fon-, -fonía	son	fonema, micrófono, megafonía, fonoteca
φῶς, φωτός	fos-, foto-	luz	fósforo, fotografía, fotómetro
χείρ, -ός	quiro-, cir-	man	quiromancia, quiromasaxe, cirurxía
χρόνος, -ου	crono-	tempo	cronoloxía, cronómetro
χρῶμα, -ατος	crom-, cromat-	cor	cromosoma, cromático
ψεῦδος, -ους	pseudo- / seudo-	falsedade, mentira	pseudónimo, pseudópodo
ψυχή, -ῆς	psic-, psiqu-	alma	psicoloxía, psiquiatría, psicofármaco, psicoterapeuta

TEXTOS

INTRODUCTORIOS

1. Prometeo e a creación do home

Ὁ Προμηθεύς πρῶτον μὲν ἀνθρώπους καὶ ζῶα ἐκ γῆς καὶ ὕδατος ποιεῖ, ἔπειτα δ' ὁρῶν ὅτι τὰ ζῶα πολλά ἐστὶ μεταποιεῖ τινα εἰς ἀνθρώπους· διὰ δὲ τοῦτο ἔτι εἰσὶν οἱ τὰ μὲν σώματα ἀνθρώπων, τὰς δὲ ψυχὰς ζώων ἔχουσιν.

1. Notas

Προμηθεύς, -έως ὁ: Prometeo

ὁρῶν < ὁράων: “vendo”, “ao ver” (participio de pres. concertado con Προμηθεύς, leva como C.D. a or de ὅτι)

οἱ: rel. sen antecedente.

1. Cita algún helenismo derivado dos seguintes termos e explícao

πρῶτος

ἄνθρωπος

ζῶον

γῆ

σῶμα, -ατος

ψυχή

ὕδωρ, -ατος

2. Ο ΟΙΔΙΠΟΥΣ (Texto de Ana Ovando adaptado)

Le o texto e e intenta captar o seu significado global, consultando o dicionario o menos posible

Ἐν ταῖς Θηβαῖς ἐβασίλευον ὁ Λαῖος καὶ ἡ Ἰοκάστη·

τέκνον μὲν ἔσχον ἀλλὰ ὁ χρησμὸς δεινούς λόγους

αὐτοῖς εἶπε· «τὸ παιδίον τὸν πατέρα ἀποκτείνει καὶ τὴν

μητέρα γαμεῖ». ὁ Λαῖος φοβούμενος τὸν χρησμόν, πρῶτον τοὺς ποδὰς τοῦ παιδίου τρυπᾶν

ἐκέλευσε ὥστε βαίνειν καλῶς ἀδύνατον αὐτῷ εἶναι· μετὰ τοῦτο ὁ βασιλεὺς λείπειν τὸ παιδίον ἐν τῷ λόφῳ ἐκέλευσε· τὸ δὲ τέκνον τῷ ποιμένι παρέσχε καὶ ἐκέλευσε τὸ παιδίον ἀποφέρειν καὶ ἐν τῷ λόφῳ λείπειν.

Ὁ ποιὴν τὸ παιδίον εἰς τοὺς λόφους ἤνεγκε ἀλλὰ αὐτὸν ἀποκτείνειν οὐκ ἐδύνατο. ἐν τῷ λόφῳ φίλον τινὰ ἤρε καὶ τὸ πρόβλημα αὐτῷ εἶπε. ὁ φίλος ἐν τῇ Κορίνθῳ ᾤκει· ἐκεῖ οἱ βασιλεῖς δυστυχεῖς ἦσαν διότι ἀδύνατον αὐτοῖς τέκνα ἔχειν. ὁ ποιὴν τὸ παιδίον τῷ φίλῳ παρέσχε καὶ οὗτος εἰς τὴν Κόρινθον τὸ παιδίον ἤνεγκε. οἱ βασιλεῖς μάλα ἔχαιρον καὶ τὸ παιδίον ὥσπερ τέκνον τρέφειν ἐκέλευσαν. Τὸ ὄνομα τῷ παιδίῳ ὁ Οἰδίπους ἦν.

Ἐν τῇ Κορίνθῳ τὸ παιδίον μεγαλύνει ὥσπερ τέκνον τῶν βασιλέων. ἐν τῇ ἐορτῇ ἄνθρωπος τις πολλὰ ἔπινε καὶ ἐμυθεῖτο· ὁ ἄνθρωπος, μέθυσος ὢν, πολεμεῖν ἤθελε καὶ πολλὰ αἰσχροῦ τῷ τέκνῳ τῶν βασιλέων εἶπε· ὁ Οἰδίπους μάλα ὠργισε καὶ τὸν ἄνθρωπον ἐκ τῆς ἐορτῆς ἐκβάλλειν ἤθελε· ὁ ἄνθρωπος αὐτῷ εἶπε· «σύ οὐκ εἶ τὸ τέκνον τῶν βασιλέων». πάντες ἐν τῇ ἐορτῇ ἐσίγησαν καὶ ὁ Οἰδίπους ἐκ τῆς ἐορτῆς τάχεως ἐκέβη.

οὐδεὶς τὴν ἀλήθειαν λέγειν ἤθελε· γινώσκειν ἐθέλων ὁ Οἰδίπους πρὸς Δελφοὺς ἔβη. ἐκεῖ τὸν χρησμὸν πάλιν ἤκουσε· “τὸ παιδίον τὸν πατέρα ἀποκτείνει καὶ τὴν μητέρα γαμεῖ”. δυστυχῆς ὢν ὁ Οἰδίπους πρὸς τὴν Κόρινθον βαίνειν οὐκ ἤθελε· τὸν πατέρα ἀποκτείνειν καὶ τὴν μητέρα γαμεῖν οὐκ ἤθελε.

Ἐν τῇ ὁδῷ ἄνθρωπον ἤυρε· ὁ ἄνθρωπος ἰσχυρὸς ἦν καὶ μέλαν ἱμάτιον ἔφερε. οὗτος ὁ ἄνθρωπος ὁ Λάιος ἦν ἀλλὰ ὁ Οἰδίπους ἠγνοεῖ· ὁ ἄνθρωπος αὐτῷ εἶδετο καὶ αἰσχροῦ εἶπε· ὁ Οἰδίπους μάλα ὠργισε καὶ αὐτὸν ἔβλαψε· οἱ ἄνθρωποι ἐπολέμησαν καὶ ὁ Οἰδίπους τὸν Λαίον ἀπέκτεινε.

Ὁ Οἰδίπους εἰς τὰς Θήβας ἦλθε ἀπὸ τοῦ χρησμοῦ φεύγων, πρὸς τὴν Κόρινθον βαίνειν οὐκ ἤθελε. ἐν ταῖς Θηβαῖς δεινὸν καὶ φανταστικὸν ζῶον ἦν, ἡ

Σφίγξ. ἡ Σφίγξ εἶχε πρόσωπον μὲν γυναικός, στέρνον δὲ καὶ πόδας καὶ οὐρὰν λέοντος καὶ πτερὰ ὄρνιθος. ἀνθρώπους ἥσθιε ἡ Σφίγξ εἰ τὸ αἶνιγμα οὐκ ἔλυον. τὸ αἶνιγμα ἦν· «τί μὲν

πρωὶ τεττάρας πόδας, ἔπειτα δὲ μεσημβρία δύο πόδας καὶ νυκτὸς τρεῖς πόδας ἔχει;». ὁ

Οἰδίπους τὸ αἶνιγμα ἔλυσε καὶ τὸ ζῶον ἀπὸ τοῦ λόφου ἔρριψε καὶ ἀπέθανε.

Ἐν ταῖς Θηβαῖς ὁ δῆμος τὸν Οἰδίπουν ἔχαιρον καὶ βασιλεὺς ἐγένετο. τὴν Ἰοκάστην ἔγημε καὶ τέτταρα τέκνα ἔσχον.

ἀλλὰ ἡ νόσος πολλοὺς ἀνθρώπους ἀπέκτεινε καὶ ὁ βασιλεὺς ἄγγελον πρὸς Δέλφους ἔπεμψε.

ὁ χρησμὸς πάλιν εἶπε· «τὸ παιδίον τὸν πατέρα ἀποκτείνει καὶ τὴν μητέρα γαμεῖ». ὁ Οἰδίπους

οὐδὲν κατέλαβε καὶ τὸν μάντιν τὸν Τειρεσίας ἠρώτησε. ὁ Τειρεσίας πρῶτον φόβον ἔχων

οὐδὲν ἔλεγε. ὁ Οἰδίπους πάλιν ἠρώτησε καὶ ὁ μάντις τὴν ἀλήθειαν εἶπε· «σὺ, ὦ βασιλεῦ, τὸν

πατέρα ἀπέκτεινας καὶ τὴν μητέρα ἔγημας. σὺ, ὦ βασιλεῦ, εἶ τὸ αἷτιον τῆς νόσου».

ἡ Ἰοκάστη φόβον ἔχουσα ἑαυτὴν ἀπέκτεινε· ὁ Οἰδίπους τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκέβαλε καὶ τυφλὸς

ἐγένετο.

2. Notas

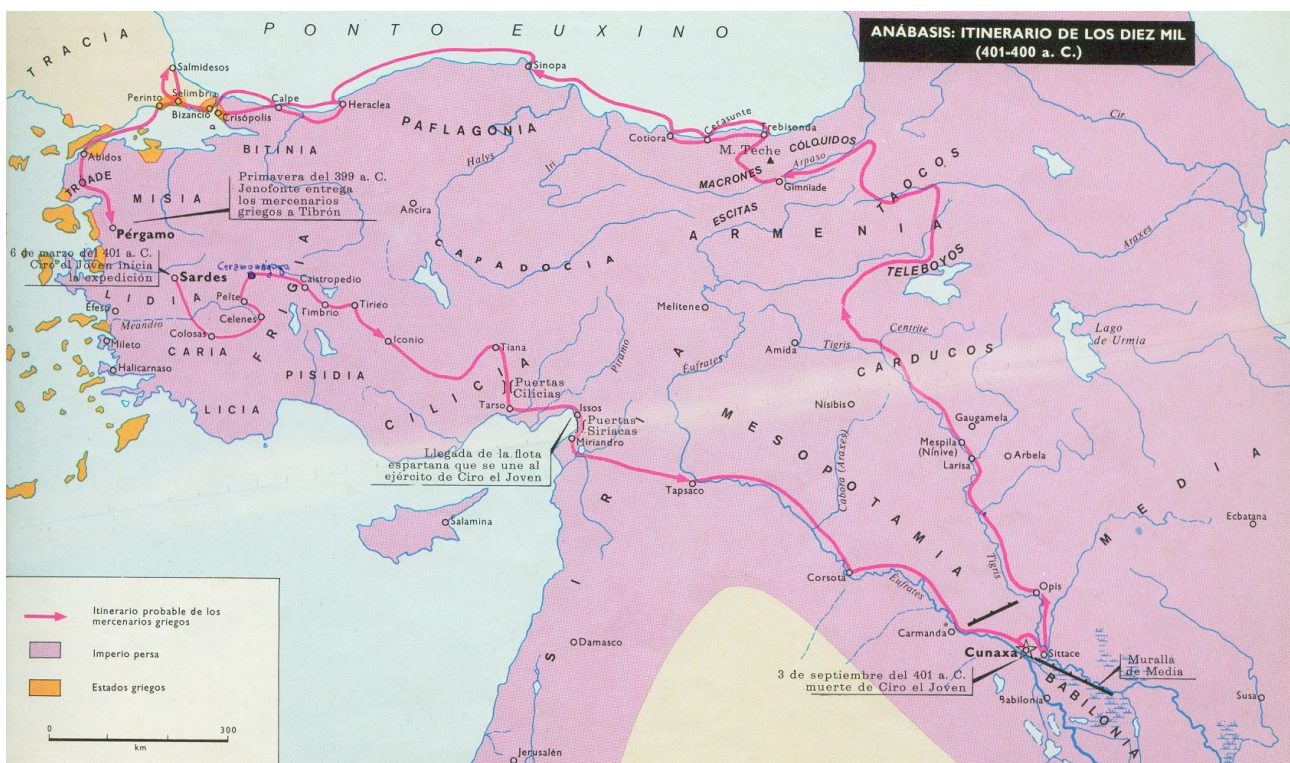
Θῆβαι, -ῶν αἱ: Tebas
Λαῖος, -ου ὁ: Laio
Ἰοκάστη, -ης ἡ: Iocasta
Οἰδίπους, -ποδος ὁ: Edipo
Κόρινθος, -ου ἡ: Corinto
Δελφοί, -ῶν οἱ: Delfos
Σφίγξ, -ιγγός ἡ: Esfinxe
ἔγνημα: aor. de γαμέω
Τειρεσίας, -ου ὁ: Tiresias

2. Cita algún helenismo derivado dos seguintes termos e explica

δεινός
πατήρ, -τρός
μητήρ, -τρός
γαμέω
φοβέω, φόβος
πούς, ποδός
βασιλεύς, -εως
φίλος
πολύς, πολλή...
πολεμέω
τάχως, ταχύς
ἄνθρωπος
ζῶν
πρόσωπον
γυνή, -αῖκός
πτερόν
ὄρνις, -ιθος
τετάρεις, -α
νύξ, νυκτός
ὀργίζω, ὀργία
ἀκούω
δῆμος
μάντις
ὀφθαλμός
πάλιν
θάλασσα
ἥλιος

ANTOLOXÍA DE TEXTOS DA ANÁBASE DE XENOFONTE

1. ASCENDENCIA DE CIRO E MORTE DE DARÍO. *Anábase* 1.1.1

Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος γίνονται παῖδες δύο, πρεσβύτερος μὲν Ἀρταξέρξης,

νεώτερος δὲ Κῦρος· ἐπεὶ δὲ ἡσθένει Δαρεῖος καὶ ὑπώπτευε τελευτὴν τοῦ βίου,

ἐβούλετο τῶ παῖδε ἀμφοτέρω παρεῖναι. Ὁ μὲν οὖν πρεσβύτερος παρὼν ἐτύγχανε.

Κῦρον δὲ μεταπέμπεται ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἣς αὐτὸν σατράπην ἐποίησε, καὶ στρατηγὸν

δὲ αὐτὸν ἀπέδειξε πάντων ὅσοι ἐς Καστωλοῦ πεδῖον ἀθροίζονται. ἀναβαίνει οὖν ὁ

Κῦρος λαβὼν Τισσαφέρνην ὡς φίλον.

NOTAS:

Δαρεῖος, -ου ὁ: Darío (*aquí Darío II, gran rei persa do s. V a. C.*)

Παρύσατις, -ιδος ἡ: Parisátide (*esposa de Darío II, nai de Ciro e Artaxerxes*)

Ἀρταξέρξης, -ου ὁ: Artaxerxes (*aquí Artaxerxes II, rei persa 404-361 a. C.*)

Κῦρος, -ου ὁ: Ciro (*Ciro o Novo, príncipe persa*)

ἡσθένει: *de* ἀσθενέω

τῶ παῖδε ἀμφοτέρω: *nom. e ac. de dual*

παρὼν ἐτύγχανε: *ver* τυγχάνω *acompañado de participio*. παρὼν *de* παρ-εἶμι 2: “estaba por casualidade”.

ἀπὸ τῆς ἀρχῆς: ἀρχή *con significado de* “provincia”

ἀπέδειξε: *aor. ind. act.* ἀπο-δείκνυμι, “designar, nomear”

ἐς = εἰς

Καστωλός, -ου ὁ: Castolo (*ría cercano a Sardes*)

λαβῶν: *part. aor. de λαμβάνω*

Τισσαφέρνης, -ου ὁ: Tisafernes (*sátrapa persa*)

1. Cita algún helenismo derivado dos seguintes termos e explícao

παῖς, παιδός

νέος, -α, -ον

βίος, -ου

ἀρχή, -ῆς

ποιέω> ποε-, -pea “crear”

πᾶς, πᾶσα, πᾶν

φίλος, -η, -ον

2. CAUSAS DA REBELIÓN DE CIRO. *Anábase* 1.1.3

Ἐπεὶ δὲ ἐτελεύτησε Δαρεῖος καὶ κατέστη εἰς τὴν βασιλείαν Ἀρταξέρξης,

Τισσαφέρνης διαβάλλει τὸν Κῦρον πρὸς τὸν ἀδελφὸν ὡς ἐπιβουλεύει αὐτῷ. ὁ δὲ

πείθεται καὶ συλλαμβάνει Κῦρον ὡς ἀποκτενῶν· ἡ δὲ μήτηρ ἐξαιτησαμένη αὐτὸν

ἀποπέμπει πάλιν ἐπὶ τὴν ἀρχήν. Ὁ δ' ὥς ἀπῆλθε κινδυνεύσας καὶ ἀτιμασθείς,

βουλεύεται ὅπως μήποτε ἔτι ἔσται ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ, ἀλλά, ἣν δύνηται, βασιλεύσει

αὐτ' ἐκείνου. Παρύσατις μὲν δὴ ἡ μήτηρ ὑπῆρχε τῷ Κύρῳ, φιλοῦσα αὐτὸν μᾶλλον ἢ

τὸν βασιλεύοντα Ἀρταξέρξην.

NOTAS:

κατέστη: aor. de ind. act. de καθ-ίστημι

Ἀρταξέρξης, -ου ὁ: Artaxerxes (aquí Artaxerxes II, rei persa 404-361 a. C.)

Τισσαφέρνης, -ου ὁ: Tisafernes (sátrapa persa)

διαβάλλει: “acusar a alguén (ac.) de algo (or. de ὥς)”

Κῦρος, -ου ὁ: Ciro

ἐπιβουλεύει: opt. oblicuo, traducir por imperfecto

ὥς ἀποκτενῶν: ἀποκτενῶν part. de fut. de ἀπο-κτείνω, con valor final pola conxunción ὥς.

ἐπὶ τὴν ἀρχήν: ἀρχή con significado de “provincia”

ἀπῆλθε: de ἀπ-έρχομαι

ἀτιμασθείς: part. de aor. pas. nom. sing. de ἀτιμάζω

ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ: “baixo o seu irmán”

ἣν δύνηται: condicional, introducida por ἣν < ἐάν, con verbo en subxuntivo: se puidese.

Παρύσατις, -ιδος ἡ: Parisátide (esposa de Darío II, nai de Ciro e Artaxerxes)

ὑπῆρχε: de ὑπ-άρχω, aquí con dat. “estar a favor, apoiar”.

2. Cita algún helenismo derivado dos seguintes termos e explícao

αὐτός, -ή, -ό

ἀρχαῖος, -α, -ον

βαρύς, -εῖα, -ύ

ἀήρ, ἀερός

ἀντί

3. DESCRICIÓN DO PALACIO REAL DE CIRO EN CELENAS. *Anábase* 1.2.7

Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς τρεῖς παρασάγγας εἴκοσιν εἰς **Κελαινάς**, τῆς **Φρυγίας**

πόλιν οἰκουμένην, μεγάλην καὶ εὐδαίμονα. ἐνταῦθα **Κύρῳ βασιλεία** ἦν καὶ

παράδεισος μέγας, ἀγρίων θηρίων πλήρης, ἃ ἐκεῖνος ἐθήρευν ἀπὸ ἵππου, **ὁπότε**

γυμνάσαι **βούλοιτο** ἑαυτὸν τε καὶ τοὺς ἵππους. Διὰ μέσου δὲ τοῦ παραδείσου ῥεῖ ὁ

Μαίανδρος ποταμός. αἱ δὲ πηγαὶ αὐτοῦ εἰσιν ἐκ τῶν βασιλείων· ῥεῖ δὲ καὶ διὰ τῆς

Κελαινῶν πόλεως.

NOTAS:

ἐξελαύνει: *o seu suxeito elíptico sería τὸ στράτευμα, "o exército"*

Κελαιναί, -ῶν αἱ: Celenas (*cidade de Frixia*)

Φρυγία, -ας ἡ: Frixia (*rexión central de Asia Menor*)

Κῦρος, -ου ὁ: Ciro

βασίλεια: βασίλειον, -ου τὸ “palacio real”

ὁπότε... βούλοιτο: *verbo en optativo* “cando / cada vez que quería”.

Μαίανδρος, -ου ὁ: Meandro (*río de Asia Menor*)

3. Cita algún helenismo derivado dos seguintes termos e explícao

τρεῖς, τρία

πόλις, -εως

μέγας, μεγάλη, μέγα

ἵππος, -ου

ποταμός

μέσος, -η, -ον

4. CIRO COMUNICA AOS GREGOS O VERDADEIRO FIN DA EXPEDICIÓN. *Anábase* 1.4.11

ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς τρεῖς παρασάγγας πεντεκαίδεκα ἐπὶ τὸν **Εὐφράτην**

ποταμόν· καὶ πόλις αὐτόθι ᾠκεῖτο μεγάλη καὶ εὐδαίμων **Θάψακος** ὄνομα. ἐνταῦθα

ἔμεινεν ἡμέρας πέντε. καὶ Κῦρος μεταπεμψάμενος τοὺς στρατηγοὺς τῶν Ἑλλήνων

ἔλεγεν ὅτι ἡ ὁδὸς ἔσοιτο πρὸς βασιλέα μέγαν εἰς **Βαβυλῶνα**· καὶ κελεύει αὐτοὺς

λέγειν ταῦτα τοῖς στρατιώταις καὶ ἀναπείθειν.

NOTAS:

Εὐφράτης, -ου ὁ: Éufrates

Θάψακος, -ου ἡ: Tápsaco (*cidade ás beiras do Éufrates*)

Βαβυλῶν, -ονος ἡ: Babilonia

ἔσοιτο: *futuro de optativo de εἰμί, optativo oblicuo, trádúzase por imperfecto.*

4. Cita algún helenismo derivado dos seguintes termos e explícao

δέκα

παλαιός, -ά, -όν

εἶδος, -ους

ὄνομα, -ατος

δυσ- “difícil, malo”

5. DESCRICIÓN DA REXIÓN DA MARXE DEREITA DO ÉUFRAATES. *Anábase*, 1.5.1

έντεϋθεν ἐξελαύνει διὰ τῆς Ἀραβίας τὸν Εὐφράτην ποταμὸν ἐν δεξιᾷ ἔχων σταθμοὺς

ἐρήμους πέντε παρασάγγας τριάκοντα καὶ πέντε. ἐν τούτῳ δὲ τῷ τόπῳ ἦν μὲν ἡ γῆ

πεδῖον ἅπαν ὁμαλὲς ὥσπερ θάλαττα, ἀψινθίου δὲ πλήρες· εἰ δέ **τι καὶ ἄλλο** ἐνῆν ὕλης

ἡ καλάμου, ἅπαντα ἦσαν εὐώδη ὥσπερ ἀρώματα·

δένδρον δ' οὐδὲν ἐνῆν, θηρία δὲ παντοῖα, πλείστοι ὄνοι ἄγριοι, πολλαὶ δὲ στρουθοὶ αἰ

μεγάλαι· ἐνῆσαν δὲ καὶ ὠτίδες καὶ δορκάδες· ταῦτα δὲ τὰ θηρία οἱ ἵππεῖς ἐνίστε

ἐδίωκον.

NOTAS:

ἐξελαύνει: *o seu suxeito, Ciro e o seu exército, está sobreentendido.*

Ἀραβία, -ας, ἡ: Arabia

Εὐφράτης, -ου ὁ: Éufrates

ἐνῆν: *de ἔν-ειμι*

τι καὶ ἄλλο: “*algunha outra cousa*” *con xt. partitivos* ὕλης ἡ καλάμου

ἐνῆσαν: *de ἔν-ειμι*

5. Cita algún helenismo derivado dos seguintes termos e explícao

τόπος, -ου

γῆ, γῆς

ἴσος, -η, -ον

κακός, -ή, -όν

βιβλίον, -ου

πέντε

εὖ > eu- “ben, bo, fácil”

6. MORTE DE CIRO. *Anábase* 1.8.26

Σὺν τούτοις δὲ ὦν **Κῦρος** καθορᾷ βασιλέα καὶ τὸ ἀμφ’ ἐκεῖνον στίφος· καὶ εὐθύς οὐκ

ἠνέσχετο, ἀλλ’ εἰπὼν “τὸν ἄνδρα ὁρῶ” **ἔειπε** ἐπ’ αὐτὸν καὶ παίει κατὰ τὸ στέρνον καὶ

τιτρώσκει διὰ τοῦ θώρακος [...]. **Παίοντα δ’ αὐτὸν** ἀκοντίζει τις παλτῶ ὑπὸ τὸν

ὀφθαλμὸν βιαίως· [...] Κῦρος δὲ αὐτός τε **ἀπέθανε** καὶ ὀκτώ οἱ ἄριστοι τῶν περὶ αὐτὸν

ἔκειντο ἐπ' αὐτῷ.

NOTAS:

Σὺν τούτοις: “nestas circunstancias”

Κῦρος, -ου ὁ: Ciro

ἠνέσχετο: *aor. de ἄν-έχω*, “conterse”

εἰπών: *part. aor de λέγω*

ἴετο: *impf. de ἴημι*

παίοντα δ' αὐτὸν: *refírese a Ciro*: “a el cando atacaba”

ἀπέθανε: *de ἀπο-θνήσκω*

ἔκειντο: *impf. de κεῖμαι*

6. Cita algún helenismo derivado dos seguintes termos e explícao

ἀνὴρ, ἀνδρός

τραῦμα, -ατος

ὀφθαλμός, -οῦ

θεραπεία, -ας

ὀκτώ

περί

7. DESÁNIMO DOS GREGOS ANTE AS DIFICULTADES ÁS QUE SE ENFRONTAN. *Anábasis* 3.1.3

ταῦτ' ἐννοοῦμενοι καὶ ἀθύμως ἔχοντες ὀλίγοι μὲν αὐτῶν εἰς τὴν ἐσπέραν σίτου

ἐγεύσαντο, ὀλίγοι δὲ πῦρ ἀνέκαυσαν, ἐπὶ δὲ τὰ ὅπλα πολλοὶ οὐκ ἦλθον ταύτην τὴν

νύκτα, ἀνεπαύοντο δὲ ὅπου ἐτύγχανον ἕκαστος, οὐ δυνάμενοι καθεύδειν ὑπὸ λύπης

καὶ πόθου πατρίδων, γονέων, γυναικῶν, παίδων, οὓς οὐποτ' ἐνόμιζον ἔτι ὄψεσθαι.

οὕτω μὲν δὴ διακείμενοι πάντες ἀνεπαύοντο.

NOTAS:

ἀθύμως ἔχοντες: *ver* ἔχω *con adverbio* (= εἰμί + adxectivo)

τὰ ὅπλα: "campamento"

ἦλθον: *de* ἔρχομαι

ὄψεσθαι: *fut. de* ὁράω

7. Cita algún helenismo derivado dos seguintes termos e explícao

ὀλίγος, -η, -ον

πῦρ, πυρός

γυνή, αἰκός

γαστήρ, -τρός

ἐντερον, -ου

λευκός, -ή, -όν

8. DESCRICIÓN DA REXIÓN DO RÍO TELEBOAS. *Anábase 4.4.3*

έντεϋθεν δ' έπορεύθησαν σταθμούς δύο παρασάγγας δέκα μέχρι ύπερῆλθον τὰς

πηγὰς τοῦ **Τίγρητος** ποταμοῦ. έντεϋθεν δ' έπορεύθησαν σταθμούς τρεῖς

παρασάγγας πεντεκαίδεκα έπὶ τὸν **Τηλεβόαν** ποταμόν. οὗτος δ' ἦν καλὸς μέν, μέγας

δ' οὐ· κῶμαι δὲ πολλαὶ περὶ τὸν ποταμόν ἦσαν. ὁ δὲ τόπος οὗτος **Ἀρμενία** έκαλεῖτο.

ὑπαρχος δ' ἦν αὐτῆς **Τιρίβαζος**, ὁ καὶ βασιλεῖ φίλος **γενόμενος**, καὶ ὁπότε **παρεῖη**,

οὐδεὶς ἄλλος βασιλέα έπὶ τὸν ἵππον ἀνέβαλλεν.

NOTAS:

ύπερῆλθον, έπορεύθησαν: *os seus suxeitos están sobreentendidos, os soldados, os homes de Xenofonte.*

ύπερῆλθον: *aor. de ύπερ-έρχομαι*

Τίγρης, -ητος ό: Tigris

Τηλεβόας, -ου ό: Teleboas

Άρμενία, -ας ή: Armenia

Τιρίβαζος, -ου ό: Tiribazo (*sátrapa persa*)

γενόμενος: *de γίγνομαι*

παρεΐη: *pres. de optativo de παρ-εΐμι 2, tradúzase por imperfecto.*

8. Cita algún helenismo derivado dos seguintes termos e explícao

καλός, -ή, -όν

ὀρθός, -ή, -όν

ἕτερος, -α, -ον

ὅμοιος, -α, -ον

δῆμος, -ου

ἔξω

μῦθος, -ου

9. DESCRICIÓN DUN POBOADO ARMENIO. *Anábase* 4.5.25

Αἱ δ' οἰκίαι ἦσαν κατάγειοι, τὸ μὲν στόμα ὥσπερ φρέατος, κάτω δ' εὐρεΐαι· αἱ δὲ

εἵσοδοι τοῖς μὲν ὑποζυγίοις ὀρυκταί, οἱ δὲ ἄνθρωποι κατέβαινον ἐπὶ κλίμακος. ἐν δὲ

ταῖς οἰκίαις ἦσαν αἶγες, οἶες, βόες, ὄρνιθες, καὶ τὰ ἔκγονα τούτων· τὰ δὲ κτήνη πάντα

χιλῶ ἔνδον ἐτρέφοντο. Ἦσαν δὲ καὶ πυροὶ καὶ κριθαὶ καὶ ὄσπρια καὶ οἶνος κρίθινος ἐν κρατήρσιν.

9. Cita algún helenismo derivado dos seguintes termos e explica

οἶκος, -ου

στόμα, -ατος

ἄνθρωπος, -ου

ἔνδον “dentro”

ύπνος, ου

10. O EXÉRCITO GREGO AVISTA POR FIN O MAR E ESTOUPA DE ΧΥΒΙΛΟ.
Anábasis 4.7.24

καὶ τάχα δὴ ἀκούουσι βοώντων τῶν στρατιωτῶν “θάλαττα, θάλαττα” καὶ παρεγγυώντων. ἔνθα δὴ ἔθεον πάντες καὶ οἱ ὀπισθοφύλακες, καὶ τὰ ὑποζύγια

ἡλαύνετο καὶ οἱ ἵπποι. ἐπεὶ δὲ **ἀφίκοντο** πάντες ἐπὶ τὸ ἄκρον, ἐνταῦθα δὴ

περιέβαλλον ἀλλήλους καὶ στρατηγούς καὶ λοχαγούς δακρύοντες. καὶ ἑξαπίνης ὅτου

δὴ παρεγγυήσαντος οἱ στρατιῶται φέρουσι λίθους καὶ ποιοῦσι **κολωνόν** μέγαν.

NOTAS:

ἀκούουσι: *o seu suxeito sobreentendido é Xenofonte e os seus homes.*

βοώντων τῶν στρατιωτῶν... καὶ παρεγγυώντων: *xent. réxime de ἀκούουσι*

ἀφίκοντο: *de ἀφ-ικνέομαι*

κολωνόν: “túmulo, morea” (con carácter conmemorativo)

10. Cita algún helenismo derivado dos seguintes termos e explícao

λίθος, -ου

ἐννέα

εἰκόν, -όνος

ἔντερον

ἔργον, -ου > ergo-, -urxia, -urgo/a “trabalho”

11. OS GREGOS DESPIDEN O GUÍA. *Anábase* 4.7.27

Μετὰ δὲ ταῦτα οἱ Ἕλληνες τὸν ἡγεμόνα ἀποπέμπουσι δῶρα **δόντες ἀπὸ κοινού**

ἵππον καὶ φιάλην ἀργυρᾶν καὶ σκευὴν Περσικὴν καὶ δαρεικοὺς δέκα· **ἦται** δὲ μάλιστα

τοὺς δακτυλίους, καὶ **ἔλαβε** πολλοὺς παρὰ τῶν στρατιωτῶν. κώμην δὲ **δείξας** αὐτοῖς

οὗ σκηνήσουσι καὶ τὴν ὁδὸν ἣν πορεύσονται εἰς **Μάκρωνας**, ἐπεὶ ἐσπέρα ἐγένετο,

ᾧχετο τῆς νυκτὸς. ἐντεῦθεν δ' ἐπορεύθησαν οἱ Ἕλληνες διὰ **Μακρώνων** σταθμοὺς

τρεῖς παρασάγγας δέκα.

NOTAS:

δόντες: *part. de aor. activo de δίδωμι*

ἀπὸ κοινού: *lit. "do común", do fondo común, do que tiñan en común*

ἦται: *impf. de αἰτέω*

ἔλαβε: *de λαμβάνω*

δείξας: *part. de aor. de δείκνυμι*

οὗ: *adv. "onde"*

Μάκρωνες, -ων οἱ: *macrones (pobo de Trapezunte, no norte da actual Turquía, ás beiras do Mar Negro)*

ἐγένετο: *de γίγνομαι*

11. Cita algún helenismo derivado dos seguintes termos e explícao

καρδία, -ας

κόσμος, -ου

ναῦς, νεώς

λόγος, -ου

νόμος, -ου “lei”

κύτος, -ου “célula”> cito-

12. EFECTOS DO FRÍO. *Anábase* 7.4.3

ἦν δὲ χιῶν πολλή καὶ ψυχὸς οὕτως ὥστε τὸ ὕδωρ ὃ ἐφέροντο ἐπὶ δεῖπνον **ἐπήγνυτο**

καὶ ὁ οἶνος ὃ ἐν τοῖς ἀγγείοις, καὶ τῶν Ἑλλήνων πολλῶν καὶ ῥῖνες ἀπεκαίοντο καὶ

ῶτα. καὶ τότε δῆλον ἐγένετο οὗ ἕνεκα οἱ **Θρᾶκες τὰς ἀλωπεκᾶς** ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς

φοροῦσι καὶ τοῖς ὤσιν, καὶ χιτῶνας οὐ μόνον περὶ **τοῖς στέρνοις** ἀλλὰ καὶ περὶ τοῖς

μηροῖς.

NOTAS:

ἐπήγνυτο: *impf. de πήγνυμι*

ἐγένετο: *de γίγνομαι*

οὐ ἔνεκα: “por que causa”

Θραξ, Θράκος, ὁ: Tracio (*habitante de Tracia*)

τὰς ἀλωπεκᾶς: “peles de raposa”

τοῖς στέροιν: “as costas”

12. Cita algún helenismo derivado dos seguintes termos e explícao

ὔδωρ, -ατος

ῥῖς, ῥινός

ὀστέον, -ου

πάθος, -ους >pat-, -patía

πνεῦμα, -ατος

ANTOLOXÍA DE TEXTOS DA *B*LIOTECA MITOLÓXICA DE APOLODORO

13. Fillos de Urano: Cíclopes e Hecatonquiros. *Biblioteca* 1.1.1 - 1.1.2

Οὐρανὸς **πρῶτος** τοῦ παντός **ἐδυνάστευσε** κόσμου. **γῆμας** δὲ Γῆν ἐτέκνωσε **πρώτους**

τοὺς ἑκατογχείρους προσαγορευθέντας, **Βριάρεων** **Γύην** **Κόττον**, οἱ μεγέθει τε

ἀνυπέρβλητοι καὶ δυνάμει ἦσαν, χεῖρας μὲν **ἀνὰ** ἑκατὸν κεφαλὰς δὲ **ἀνὰ** πεντήκοντα

ἔχοντες. μετὰ τούτους δὲ αὐτῷ **τεκνοῖ** Γῆ **Κύκλωπας**, **Ἄργην** **Στερόπην** **Βρόντην**, ὧν

ἕκαστος εἶχεν ἓνα ὀφθαλμὸν ἐπὶ τοῦ μετώπου. ἀλλὰ τούτους μὲν Οὐρανὸς **δήσας** εἰς

Τάρταρον ἔρριψε.

NOTAS:

πρῶτος **ε** **πρώτους**: uso predicativo.

ἐδυνάστευσε: *rixte xenitivo*.

γῆμας, **-ασα**, **-αν**: *part de aor. de γαμέω*.

Γῆ **-ῆς** ἢ: *Gea (deusa primixenia da terra)*

Βριάρεων: *ac. sg de Βριάρεως*, **-εω** **-ό**: Briareo.

Γύης, **-ου** **ό**: Gíes.

Κόττος, **-ου** **ό**: Coto.

ἀνὰ (**ἑκατόν**), **ἀνά** (**πεντήκοντα**): “cada um”. (*a prep. ἀνά con numerais tem valor distributivo*).

τεκνοῖ: 3^a p^a sg. pres. ind. de τεκνώνω

Κύκλωψ, **-ωπος**, **ό**: Cíclope.

Ἄργης, **-ου** **ό**: Arxes.

Στερόπης -ου ὁ: Estéropes.

Βρόντης, -ου ὁ: Brontes.

δήσας: *de* δέω 1.

Τάρταρος -ου ὁ: o Tártaro (*parte máis profunda do inframundo*).

13. Cita algún helenismo derivado dos seguintes termos e explícao

πρῶτος, -η, -ον

έκατόν

κεφαλή, -ης

γῆ, γῆς

γάμος

χείρ, χειρός

δύναμις

14. A castración de Urano. *Biblioteca 1.1.4*

ἀγανακτοῦσα δὲ Γῆ ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τῶν εἰς **Τάρταρον** ῥιφέντων παίδων πείθει τοὺς

Τιτᾶνας ἐπιθέσθαι τῷ πατρί, καὶ δίδωσιν ἄδαμαντίνην ἄρπην **Κρόνῳ**. οἱ δὲ Ὠκεανοῦ

χωρὶς ἐπιτίθενται, καὶ Κρόνος ἀποτεμὼν τὰ αἰδοῖα τοῦ πατρὸς εἰς τὴν θάλασσαν

ἔρριψεν. ἐκ δὲ τῶν σταλαγμῶν τοῦ ῥέοντος αἵματος ἐρινύες ἐγένοντο, Ἀληκτῶ

Τισιφόνη Μέγαιρα.

NOTAS:

Γῆ, Γῆς ἡ: Xea (*deusa primixenia da terra*).

Τάρταρος -ου (ὁ): o Tártaro (*parte máis profunda do inframundo*

ῥιφέντων: *part. aor. pasivo de ῥίπτω.*

ἐπι-θέσθαι e ἐπιτίθενται: *de ἐπι-τίθημι (rixo dativo).*

Κρόνος, ου (ὁ): Cronos.

ἀπο-τεμῶν: *de. ἀπο-τέμνω.*

ἐρινύες "erínias", *deusas da vinganza.*

ἐγένοντο: *de γίγνομαι.*

Ἀληκτῶ, -οὺς ἡ: Alceto.

Τισιφόνη, -ης ἡ: Tisífone.

Μέγαιρα, -ας ἡ: Megara.

14. Cita algún helenismo derivado dos seguintes termos e explícao

αἶμα, αἵματος

ἄλγος, -ους

ἀστήρ, -έρος

γένος, -ους

γέρων, -οντος

15. Reparto de poderes. *Biblioteca 1.2.1*

καὶ **Κύκλωπες** τότε **Διὶ** μὲν διδόασι βροντὴν καὶ ἀστραπὴν καὶ κεραυνόν, **Πλούτωνι**

δὲ κυνέην, **Ποσειδῶνι** δὲ τρίαينαν· **οἱ δὲ τούτοις** ὀπλισθέντες κρατοῦσι **Τιτάνων**, καὶ

καθεύξαντες αὐτοὺς ἐν τῷ **Ταρτάρῳ** τοὺς ἐκατόγχειρας **κατέστησαν φύλακας**.

αὐτοὶ δὲ διακληροῦνται περὶ τῆς ἀρχῆς, καὶ λαγχάνει Ζεὺς μὲν τὴν ἐν οὐρανῷ

δυναστείαν, Ποσειδῶν δὲ τὴν ἐν θαλάσῃ, **Πλούτων** δὲ τὴν ἐν **Ἅιδου**.

NOTAS:

Κύκλωψ, -ωπος ὁ: Ciclope.

Ζεὺς, Διός ὁ: Zeus.

Πλουτών, -ώνος ὁ: Plutón.

Ποσειδῶν, -ῶνος ὁ: Poseidón.

Τιτάν, -ᾶνος ὁ: Titán. **οἱ δὲ**: *valor demostrativo*.

τούτοις: *n. pl. refírese a: βροντὴν, ἀστραπὴν, κεραυνόν, κυνέην, τρίαينαν*

Τάρταρος, -ου ὁ: Tártaro. *Parte mais profunda do inframundo.*

κατ-έστησαν: *3ª pª pl. aor. act. de καθίστημι.*

φύλακας: *ten función predicativa.*

ἐν Ἅιδου: *na mansión do Hades, no Hades (sobreenténdase “ἐν Ἅιδου (δόμῳ)”)*.

15. Cita algún helenismo derivado dos seguintes termos e explica

κράτος, -ους

δώδεκα

βίος, -ου

γράφω

γράμμα, -ατος

16. Rapto de Perséfone. *Biblioteca* 1.5.1

Πλούτων δὲ Περσεφόνης ἐρασθεῖς, Διὸς συνεργούντος, ἥρπασεν αὐτὴν κρύφα.

Δημήτηρ δὲ μετὰ λαμπάδων νυκτός τε καὶ ἡμέρας κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν ζητοῦσα

ἐπορεύετο· μαθοῦσα δὲ παρ' Ἑρμιονέων ὅτι Πλούτων αὐτὴν ἥρπασεν, ὀργιζομένη

θεοῖς κατέλιπεν οὐρανόν, εἰκασθεῖσα δὲ γυναικὶ ἦκεν εἰς Ἑλευσῖνα.

NOTAS:

Πλουτών, -ώνος ὁ: Plutón.

Περσεφόνη, -ης ἡ: Perséfone.

ἐρασθεῖς: de ἐράω.

Ζεύς, Διὸς ὁ: Zeus.

μαθοῦσα: de μανθάνω.

Ἑρμιονεύς, -έως: hermioneo ou hermionense, xentilicio da cidade de Ἑρμιόνη, no Peloponeso, na que había un santuario adicado á deusa Deméter.

κατέλιπεν: de καταλείπω.

εἰκασθεῖσα: de εἰκάζω, “tras adoptar a imaxe de, coa forma de (+ dat)”.

Ἐλευσίς, Ἐλευσίνος: Eleusis (*cidade da Ática na que se rende culto a Deméter e a Perséfone*).

16. Cita algún helenismo derivado dos seguintes termos e explícao

κρύπτω

θεός, -οῦ

ἐπτά

γνώσις, -εως “coñecemento”

δέρμα, -ατος

17. Prometeo. Biblioteca 1.7.1

Προμηθεὺς δὲ ἐξ ὕδατος καὶ γῆς ἀνθρώπους **πλάσας** ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ πῦρ, λάθρα

Διὸς ἐν θήκῃ κρύψας. ὥς δὲ ἤσθετο Ζεὺς, ἐπέταξεν **Ἥφαιστῳ** τῷ **Καυκάσῳ** ὄρει τὸ

σῶμα αὐτοῦ προσηλῶσαι· τοῦτο δὲ **Σκυθικὸν** ὄρος ἐστίν. ἐν δὴ τούτῳ προσηλωθεὶς

Προμηθεὺς πολλῶν ἐτῶν ἀριθμὸν ἐδέδετο· καθ’ ἐκάστην δὲ ἡμέραν ἀετὸς

ἐφιπτάμενος αὐτῷ ἐνέμετο τὸ ἥπαρ ὃ ηὐξάνετο διὰ νυκτός.

NOTAS:

Προμηθεύς, έως: Prometeo.

πλάσας: de πλάττω.

έδωκεν: de δίδωμι.

Ζεύς, Διός ό: Zeus.

ήσθετο: de αισθάνομαι.

έπ-έταξεν: de έπι-τάττω.

Ήφαιστος, -ου ό: Hefesto.

Καύκασος, -ου ό: Caúcaso (*cordilleira entre o mar Caspio o o mar Negro*).

Σκυθικός -ή -όν: escítico (*adxectivo referido aos escitas, pobo nómada de orixe iraniana que habitaba na zona do Caúcaso e no N. do mar Negro*).

προσηλωθείς: *part. aor. pas. de προσ-ηλόω*

έδέδετο: *plpf. δέω 2. "estivo encadeado, permaneceu encadeado"*.

έφιπτάμενος: do vb. έφίπταμαι (*forma tardía de έπι-πέτομαι*).

17. Cita algún helenismo derivado dos seguintes termos e explícao

θήκη, -ης

σῶμα, -ατος

ῥος, -ους

διδάσκω "ensinar"

δρόμος, -ου

18. Morte dos fillos de Medea. *Biblioteca 1.9.28*

τοὺς δὲ παῖδας οὓς εἶχεν ἐξ Ἰάσονος, Μέρομερον καὶ Φέρητα, ἀπέκτεινε, καὶ

λαβοῦσα παρὰ Ἡλίου ἄρμα πτηνῶν δρακόντων ἐπὶ τούτου φεύγουσα ἦλθεν εἰς

Ἀθήνας. λέγεται δὲ καὶ ὅτι φεύγουσα τοὺς παῖδας ἔτι νηπίους ὄντας κατέλιπεν ἐπὶ

τὸν βωμὸν τῆς Ἥρας· Κορίνθιοι δὲ αὐτοὺς ἀναστήσαντες κατετραυμάτισαν.

Μήδεια δὲ ἦκεν εἰς Ἀθήνας, κακεῖ γαμηθεῖσα Αἰγεί παῖδα γεννᾷ Μῆδον.

NOTAS:

Ἰάσων, -ονος ὁ: Xasón (*chefe dos Argonautas*).

Μέρμερος, -ου ὁ: Mérméro.

Φέρης, Φέρητος ὁ: Feres.

ἀπέκτεινε: *aoristo de ἀποκτείνω ; o suxeito é Medea.*

Ἥλιος, Ἡλίου ὁ: Helios (*deus do sol*).

ἦλθεν: *de ἔρχομαι.*

κατέλιπεν: *de καταλείπω.*

Ἥρα, -ας ἡ: Hera.

Κορίνθιος -α -ον: Corintio (*xentilicio da cidade de Corinto*);

Μήδεια, -ας: Medea.

ἀναστήσαντες: *part. aor. de ἀν-ίστημι (aquí co sentido de “expulsar, botar fóra”).*

γαμηθεῖσα: *de γαμέω.*

Αἰγεύς, -έως ὁ: Exeo (*rei da Ática*).

Μῆδος, -ου ὁ: Medo.

18. Cita algún helenismo derivado dos seguintes termos e explícao

δώδεκα “doce”

ἔδρα, -ας “base, asento”

ἕξ “seis”

ἔρως, -ωτος

ζῶον, -ου

ἥλιος, -ου

19. A Quimera, tres feras nunha. Biblioteca 2.3.1

Ἰοβάτης δὲ ἀναγνοὺς ἐπέταξεν αὐτῷ Χίμαιραν ἀποκτείνειν, νομίζων αὐτὸν ὑπὸ τοῦ

θηρίου διαφθαρήσεσθαι: ἦν γὰρ οὐ μόνον ἐνὶ ἀλλὰ πολλοῖς οὐκ εὐάλωτον, εἶχε δὲ

προτομήν μὲν λέοντος, οὐρὰν δὲ δράκοντος, τρίτην δὲ κεφαλὴν μέσσην αἰγός, δι' ἧς

πῦρ ἔβαλλεν. καὶ τὴν χώραν διέφθειρε, καὶ τὰ βοσκήματα ἐλυμαίνετο· μία γὰρ φύσις

τριῶν θηρίων εἶχε δύναμιν.

NOTAS:

Ἰοβάτης ου ὁ: Iobates (*rei de Licia*)

ἀνα-γνοὺς: “tras lelas” (as cartas) ; *part. aor. act.; nom. sg. m. de ἀνα-γιγνώσκω (refírese a unhas cartas enviadas polo seu xenro Preto, rei de Tirinto, nas que lle mandaba matar a Belerofonte).*

ἐπ-έταξεν: *de ἐπι-τάττω.*

Χίμαιρα, -ας ἢ: Quimera

δια-φθαρήσεσθαι: *inf. fut. con significado pasivo, de δια-φθείρω.*

προτομή, -ῆς: parte dianteira, parte de adiante.

αἶξ, αἰγός ἢ: cabra.

19. Cita algún helenismo derivado dos seguintes termos e explícao

μόνος, -η, -ον

φύσις, -εως

ἡμι- “metade”

θάνατος, -ου

θερμός, -η, -ον

20. Heracles: nacimiento. *Biblioteca 2.4.8*

Ἀλκμήνη δὲ δύο ἐγέννησε παῖδας, Διὶ μὲν Ἡρακλέα, μιᾷ νυκτὶ πρεσβύτερον,

Ἀμφιτρύωνι δὲ Ἴφικλέα. τοῦ δὲ παιδὸς ὄντος ὀκταμηνιαίου δύο δράκοντας

ὑπερμεγέθεις Ἥρα ἐπὶ τὴν εὐνὴν ἔπεμψε, διαφθείρειν τὸ βρέφος θέλουσα.

ἐπιβοωμένης δὲ Ἀλκμήνης Ἀμφιτρύωνα, Ἡρακλῆς ἄγχων ἑκατέραις ταῖς χερσὶν

αὐτοὺς διέφθειρε.

NOTAS:

Ἀλκμήνη, -ης ἢ: Alcmena.

Ζεὺς, Διὸς ὁ: Zeus.

Ἡρακλῆς, -κλέους: Heracles.

Ἀμφιτρυῶν, -ωνος ὁ: Anfitrión.

Ἴφικλῆς, -έους ὁ: Ificles

ὀκταμηνιαῖος -α- ον = ὀκτάμηνος -ον.

Ἥρα, -ας: Hera.

20. Cita algún helenismo derivado dos seguintes termos e explícao

ἰατρός, -ου “médico”

μακρός, -ά, -όν “grande, longo”

μαντεία “adiviniación”

μέτρον, -ου “medida”

μορφή, -ῆς “forma”

21. O enigma da Esfinxe durante o reinado de Creonte. *Biblioteca 3.5.8*

Λάιον μὲν οὖν θάπτει βασιλεὺς Πλαταιέων Δαμασίστρατος, τὴν δὲ βασιλείαν

Κρέων ὁ Μενοικέως παραλαμβάνει. τούτου δὲ βασιλεύοντος οὐ μικρὰ συμφορὰ

κατέσχε Θήβας. ἔπεμψε γὰρ Ἥρα Σφίγγα, ἥ μητρὸς μὲν Ἑχίδνης ἦν πατρὸς δὲ

Τυφῶνος, εἶχε δὲ πρόσωπον μὲν γυναικός, στήθος δὲ καὶ βάσιν καὶ οὐρὰν λέοντος καὶ

πτέρυγας ὄρνιθος. **μαθοῦσα** δὲ αἶνιγμα παρὰ μουσῶν ἐπὶ τὸ **Φίκιον** ὄρος ἐκαθέζετο,

καὶ τοῦτο **προύτεινε** Θηβαίοις. ἦν δὲ τὸ αἶνιγμα· τί ἐστὶν ὃ μίαν ἔχον φωνήν

τετράπουν καὶ δίπουν καὶ τρίπουν γίγνεται·

NOTAS:

Λάιος, -ου ὁ: Laio.

Πλαταιαί, ὦν αἱ: Platea (cidade de Beocia).

Δαμασίστρατος, -ου ὁ: Damasítrato.

Κρέων, -οντος ὁ: Creonte.

Μενοικεύς, -έως ὁ: Meneceo (sobreenténdese “ὁ υἱὸς τοῦ Μενοικέως”).

κατέσχε: aor. de κατ-έχω.

Ἐχιδνα, -ης ἡ: Equidna (ninfa monstruosa que deu a luz terribles criaturas; sobreenténdese “ἡ θυγατήρ”).

Τυφῶν, -ῶνος ὁ: Tifón (monstro terrorífico, fillo de Xea).

μαθοῦσα: de μανθάνω.

Φίκιος, -ου ὁ: Ficio (nome dun monte cercano a Tebas).

προύτεινε impf. de προ-τείνω

21. Cita algún helenismo derivado dos seguintes termos e explícao

μικρός, -ά, -όν

τέτταρες, -α

ὄδους, -όντος

σάρξ, -κός “carne”

πούς, ποδός

φωνή, -ῆς

22. Antígona enterra ao seu irmán. *Biblioteca 3.7.1*

Κρέων δὲ τὴν Θηβαίων βασιλείαν παραλαβὼν τοὺς τῶν Ἀργείων νεκροὺς ἔρριψεν

ἀτάφους, καὶ κηρύξας μηδένα θάπτειν φύλακας κατέστησεν. Ἀντιγόνη δέ, μία τῶν

Οἰδίποδος θυγατέρων, κρύφα τὸ Πολυνείκουσ σώμα κλέψασα ἔθαψε, καὶ φωραθεῖσα

ὑπὸ Κρέοντος αὐτοῦ τῷ τάφῳ ζῶσα ἐνεκρύφθη.

NOTAS:

Κρέων, Κρέοντος ὁ: Creonte.

Θηβαίος -α -ον: tebano, habitante de Tebas.

παραλαβὼν: de παρα-λαμβάνω.

Ἀργεῖος -α -ον: arxivo (*xentilicio da cidade de Argos, cidade que atacou a Tebas baixo o mando de Polinices*).

ἀτάφους: *función predicativa*.

κηρύξας: de κηρύττω. *Deste participio depende a oración de infinitivo μηδένα θάπτειν*

κατέστησεν: 3^a p^a sg. aor. act. de καθ-ίστημι.

Οἰδίπους, Οἰδίποδος ὁ: Edipo.

Πολυνείκης, -ους ὁ: Polinices (*irmán de Antígona*).

ζῶσα: *part. pres. nom. sg. f. de ζάω*.

ἐνεκρύφθη: de ἐγ-κρύπτω, *aquí co sentido de “encerrar”*.

22. Cita algún helenismo derivado dos seguintes termos e explícao

σῆμα, -ατος “sinal, significado”

σκοπέω “mirar, observar”

σφαῖρα, -ας

ταχύς, -εῖα, -υ “rápido/a”

τέχνη, -ης “arte, habilidade”

τῆλε “lonxe”

23. Asasinato de Agamenón. *Epítome* 6.23-24

Ἀγαμέμνων δὲ καταντήσας εἰς Μυκῆνας μετὰ Κασάνδρας διαφθείρεται ὑπὸ

Αἰγίσθου καὶ Κλυταιμνήστρας· δίδωσι γὰρ αὐτῷ χιτῶνα ἄχειρα καὶ ἀτράχηλον, καὶ

τοῦτον ἐνδυόμενος φονεύεται, καὶ βασιλεύει Μυκηνῶν Αἰγισθος· κτείνουσι δὲ καὶ

Κασάνδραν. Ἡλέκτρα δὲ μία τῶν Ἀγαμέμνονος θυγατέρων Ὀρέστην τὸν ἀδελφὸν

ἐκκλέπτει καὶ δίδωσι Στροφίῳ Φωκεῖ τρέφειν, ὃ δὲ αὐτὸν ἐκτρέφει μετὰ Πυλάδου

παιδὸς ἰδίου.

NOTAS:

Ἀγαμέμνων, -ονος **ὁ**: Agamenón.

Μυκῆναι, -ῶν αἱ: Micenas.

Κασάνδρα, -ας ἡ: Cassandra (*adivinha troiana filla de Príamo e Hécuba*).

Αἴγισθος, -ου ὁ: Existo (*amante de Clitemnestra*).

Κλυταιμνήστρα, -ας ἡ: Clitemnestra.

δίδωσι: 3^a sg pres. ind. δίδωμι

ἀτράχηλος, -ον: que non ten τράχηλος.

Ἡλέκτρα, -ας ἡ: Electra.

Ὀρέστης, -ου ὁ: Orestes.

Στρόφιος, -ου ὁ: Estrofio (*rei de Focea*).

Φωκεύς, -έως ὁ: focio (*xentilicio da cidade de Focea, situada en Asia Menor*).

τρέφειν: inf. con valor final.

Πυλάδης, -ου ὁ: Pílates (*nome do fillo de Estrofio*)

23. Cita algún helenismo derivado dos seguintes termos e explícao

τομή, -ῆς

τόνος, -ου

τροφή, -ῆς “alimento”

φάγομαι “comer”> -fago/a, -faxia

φαίνω “mostrar”

φέρω

24. Odiseo e a cova de Polífemo. *Epítome* 7.4

καταλιπὼν δὲ τὰς λοιπὰς ναῦς ἐν τῇ πλησίον νήσῳ, μίαν ἔχων τῇ **Κυκλώπων** γῇ

προσπελάζει, μετὰ δώδεκα ἐταίρων **ἀποβάς** τῆς νεώς. ἔστι δὲ τῆς θαλάσσης πλησίον

ἄντρον, εἰς ὃ ἔρχεται ἔχων ἄσκὸν οἴνου. ἦν δὲ **Πολυφήμου** τὸ ἄντρον, ὃς ἦν

Ποσειδῶνος καὶ **Θοώσης** νύμφης, ἀνὴρ ὑπερμεγέθης ἄγριος ἀνδροφάγος, ἔχων ἓνα

ὀφθαλμὸν ἐπὶ τοῦ μετώπου.

NOTAS:

καταλιπὼν: de καταλείπω.

Κύκλωψ, Κυκλώπος ὁ: Cyclope.

προσπελάζει: o suxeito é Odiseo.

ἀποβάς: part. aor. act. nom. sg. m. de ἀπο-βαίνω.

Πολύφημος, -ου ὁ: Polifemo.

Ποσειδῶν, ὦνος: Poeidón (sobreenténdese ὁ νιός).

Θοώση, -ης ἡ: Toosa (nome dunha ninfa mariña).

24. Cita algún helenismo derivado dos seguintes termos e explica

φόβος, -ου

φῶς, φωτός

χρόνος, -ου

χρῶμα, -ατος “cor”

ψεῦδος, -ους

ψυχή, -ῆς

EXAMES DE SELECTIVIDADE (PAU)

O exame consta de **catro preguntas obrigatorias**, de 5, 1, 2 e 2 puntos, respectivamente. As dúas primeiras con resposta única e as dúas restantes con posibilidade de elección entre termos ou apartados.

PREGUNTA 1. COMPRENSIÓN E INTERPRETACIÓN DE TEXTOS. (5 puntos)

CONTEXTO:

En setembro de 2024 reaparece na Franxa de Gaza o virus da polio. A enfermidade, que afecta principalmente a nenos, ten un alto índice de mortalidade e deixa graves secuelas nos que a superan. Por iso, pais e nais tanto acoden aos puntos de vacinación como rezan aos seus deuses para salvar os seus fillos da morte. Sendo vostede cooperante nun dos campamentos, chega ás súas mans o seguinte texto, que narra como buscaba unha deusa grega algo similar, a inmortalidade para o seu fillo. Como pretende entretelos, decide contarllelo, pero, antes, ha de demostrar que vostede o comprendeu, o cal pode facer mediante unha destas dúas maneiras: **traducindo o texto ou ben respondendo, en grego, as cinco cuestións derivadas do texto. (5 puntos)**

TEXTO:

ὥς δὲ ἐγέννησε Θέτις ἐκ Πηλέως βρέφος, ἀθάνατον θέλουσα ποιῆσαι τοῦτο, κρύφα Πηλέως εἰς τὸ πῦρ ἐγκρύβουσα τῆς νυκτὸς ἔφθειρεν ὃ ἦν αὐτῷ θνητὸν πατρῶον, μεθ' ἡμέραν δὲ ἔχριεν ἀμβροσίᾳ. Πηλεὺς δὲ ἐπιτηρήσας καὶ σπαίροντα τὸν παῖδα ἰδὼν ἐπὶ τοῦ πυρὸς ἐβόησε·

CUESTIÓNES:

1. Τίς ἐστὶν ὁ πατήρ τοῦ Ἀχιλλέως
2. Τί Θέτις ἤθελε
3. Πῶς Θέτις φθείρει ὃ εἶχε Ἀχιλλεὺς θνητόν
4. Ἄρ' ὁ Πηλεὺς γινώσκει τὴν τῆς μητρὸς διάνοιαν
5. Διὰ τί ἐβόησε ὁ Πηλεὺς

PREGUNTA 2. COMPRENSIÓN E INTERPRETACIÓN DE TEXTOS. (1 punto)

Analice **morfolóxica e sintacticamente** este fragmento do texto anterior: **(1 punto)**

ὥς δὲ ἐγέννησε Θέτις ἐκ Πηλέως βρέφος

PREGUNTA 3. GREGO E PLURILINGÜISMO. (2 puntos)

Elixa catro palabras das seguintes, seleccione e explique dous **exemplos de vocabulario actual** relacionados con cada unha delas:

παλαιός '*antigo*', μικρός '*pequeno*', κρύπτω '*ocultar*', δῆμος '*robo*', ἄλγος '*dolor*', δέκα '*dez*'. **(2 puntos)**

PREGUNTA 4. A LITERATURA GREGA NOS SEUS TEXTOS. LECTURAS. (2 puntos)

Responda un destes dous apartados:

4.1. Héctor regresa do campo de batalla, ¿con quen se encontra e como é a súa conversa con Andrómaca? **(2 puntos)**

4.2. ¿Cal é o problema que se lle presenta a Edipo na obra *Edipo Rei* de Sófocles e como se resolve? **(2 puntos)**

APUNTAMENTOS

Bibliografía:

- Materiais do grupo de traballo de Grego II, coordinado por Teresa Amado.
- Apuntamentos de Susana Losada

IES EDUARDO PONDAL, COMPOSTELA
DEPARTAMENTO DE CLÁSICAS